

Enkät om miljöfrågor till partierna i kommunfullmäktige inför valet 2018

1. Hur antar Falun klimatutmaningen?

Det finns skäl till oro över klimatet. Efter tre år med utplanande utsläppskurva så ökade de globala utsläppen av koldioxid igen 2017. Eftersom gasen är långlivad och till stor del stannar i atmosfären har koldioxidhalten stadigt ökat. Positivt är ändå att det i Sverige finns en bred politisk enighet kring tuffa klimatmål, och att vi som föregångsland har goda chanser att påverka omvärlden. Men oavsett vad regering och riksdag vill, kommer inte mycket att förändras utan alla de initiativ som tas runt om i vårt land, på den lokala nivån där företag verkar och människor lever.

Frågor:

Vilket utsläppsområde anser ert parti vara den största utmaningen för Falu kommun, d.v.s. inom vilket område behöver Falu kommun göra störst ansträngningar för att minska utsläppen av växthusgaser?

Vilka frågor/åtgärder inom detta område kommer ert parti att prioritera under den kommande mandatperioden?

(Med utsläppsområde menas här transporter, boende/byggande, livsmedel, övrig konsumtion, markanvändning etc, och frågan gäller Falu kommun som geografiskt område, inte endast den kommunala organisationen.)

2. Klimatpåverkan från livsmedel

Livsmedelskonsumtionen står för nästan en tredjedel av växthusgasutsläppen. Falu kommun gör en hel del för att minska miljöpåverkan från de livsmedel man använder, bl.a. genom mer ekologiskt (mål om minst 40 procent ekologiskt till år 2020) och mer lokalproducerat. Men det som skulle göra verklig skillnad i fråga om klimatet vore att minska andelen kött. Utsläppen av växthusgaser från köttkonsumtion är idag nästan lika stora som utsläppen från Sveriges alla personbilar. Köttförbrukningen har ökat med närmare 50 procent mellan 1990 och 2017 och uppgår till 85 kg per person och år. Förutom klimateffekter ger den höga köttkonsumtionen negativa hälsoeffekter, med ökad risk för tjock- och ändtarmscancer samt hjärt-kärlsjukdomar. En ökad andel vegetariska livsmedel skulle alltså kunna ge både positiva klimat- och hälsoeffekter och dessutom frigöra resurser för att finansiera satsningar på mer lokalproducerat, mer ekologiskt och utbildning av personal.

Fråga: Avser ert parti att verka för minskad andel kött i de kommunala köken? I så fall - genom vilken typ av åtgärder?

3. Cykelplan för Falu kommun

Falu kommuns trafikstrategi har som vision ”den hållbara resan är det självklara valet”. Som ett led i den visionen antog kommunfullmäktige en cykelplan 2014 som har ett tidsperspektiv till 2030. För att genomföra planen skulle det behövas 7,8 milj. kr/ år. Under den gångna mandatperioden har det satsats betydligt mindre.

Fråga: Hur ställer sig ert parti idag till genomförandet av cykelplanen? Hur ser ni att det är möjligt att prioritera och budgetera för de medel och den organisation som krävs för att genomföra planen och närma oss visionen?

4. Andelsägd solcellspark i Falun

Efter en motion 2014 har Falu Energi & Vatten (FEV) utrett möjligheterna till en solcellspark på industriområdet i anslutning till fjärrvärmeverket i Falun. En detaljplan för området har tagits fram, en teknisk-ekonomisk förstudie har genomförts och olika modeller för andelsägande för privatpersoner och företag finns framtagna. I slutet av 2017 erhöles ett statligt investeringsstöd på 1,2 miljoner. Regeringen utreder nu möjligheten till skattereduktion för andelsägd förnyelsebar energi, vilket naturligtvis skulle påverka ekonomin mycket positivt för andelsägarna. Regeringens utredning kommer att presenteras under våren, troligen med ett riksdagsbeslut innan valet. Förhoppningen är att FEV:s styrelse fattar beslut om solcellsparken i juni och i så fall kan projektstart ske.

Ett flertal andelsägda solcellsparker finns idag i Sverige, bl a i Kalmar, Helsingborg, Sala-Heby och nya solcellsparker utreds på flera håll. Den största solcellsparken finns i Varberg med en effekt på 2,7 MW vilket motsvarar el till 250 villor.

FEV utreder olika möjligheter till teknisk lösning och ett av förslagen är att bygga etappvis med en första etapp med en effekt på 1,5 MW. Placeringen av solcellsparken är mycket bra med befintlig infrastruktur, kraftledningar i anslutning till fjärrvärmeverket och god exponering längs Hanröleden.

Med en andelsägd solcellspark ges alla Falubor möjlighet att producera sin egen sol, även de som bor i lägenhet, de som inte har rätt riktning på sitt tak, saknar ekonomiska förutsättningar, inte har kompetens eller har ont om tid.

Fråga: Är ert parti för byggandet av en andelsägd solcellspark, under förutsättning att det finns rimliga ekonomiska förutsättningar för detta?

5. Hållbart byggande

En stor utmaning för byggbranschen är att det åtgår enormt mycket material när vi bygger, och bara en liten del av resurserna är idag förnybara eller återanvända. Därför är de kommunala styrdokument vi har, som innehåller mål för hållbart och energieffektivt byggande, så viktiga. Ett nytt bostadsprogram för 2018-2021 håller just nu på att tas fram. I

det föregående programmet fanns mål om att 50 procent av lägenheter i flerbostadshus ska byggas med trähusteknik och att 20 procent av småhus och 50 procent av lägenheter ska byggas med passivhusteknik. I kommunens träbyggnadsstrategi anges att man så långt som möjligt ska välja sunda material och resurseffektiva byggprocesser. I folkhälsoprogrammet sätts det upp strategier för hälsofrämjande livsmiljöer, bl.a. ska bostäders inomhusmiljö planeras och utformas utifrån ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv. Även i tillväxtprogrammet finns det under kapitlet livsmiljö och byggande en strategi som syftar till att kommunen vid nybyggnation ska uppmuntra till hållbara material- och energilösningar.

Fråga: Hur jobbar ni i ert parti för att förverkliga det hållbart byggande som beskrivs i styrdokumentet? Lyckas vi förverkliga målen?

6. Skog och biologisk mångfald

Biologisk mångfald är variationsrikedomen bland levande organismer, och denna mångfald behövs för att upprätthålla de ekosystem som människan är beroende av. På FN-mötet i Nagoya 2010 gjordes en överenskommelse mellan världens länder om att skydda minst 17 procent av land- och sötvattensarealerna. Nu är ju detta ett mycket grovt mått för en enskild kommun, och hur riktmärket ska tolkas beror på artutbredning, om det finns unika värden, hur stor yta som omfattas av tätbebyggelse och en rad andra förutsättningar. Det saknas dessutom tillförlitlig statistik över skyddet av biologisk mångfald, dels för att själva begreppet är svårdefinierat, dels för att det finns intressekonflikter. De områden i Falun som omfattas av skydd eller andra effektiva bevarandeåtgärder uppgår dock inte till mer än enstaka procent av landytan (naturreservaten upptar inte ens 2 procent av landytan, räknar man in områden med svagare skydd som nyckelbiotoper och områden med FSC-överenskommelse blir det upp till tre gånger så mycket). Hur man än räknar ligger vi efter! Falu kommun har gjort ett stort arbete på senare tid för att skydda de biologiska värdena. Sedan naturvårdsprogrammet antogs 2010 har tio nya reservat bildats i kommunen och man arbetar aktivt efter en policy med kontinuitetsskogsbruk på de egna markerna. Även om de flesta skogarna ligger utanför kommunens juridiska kontroll är det ett starkt kommunalt intresse att se till att de värden och ekosystemtjänster som naturområdena ger kommer samhället till del. För Falu kommun saknas dock fortfarande en analys som sätter in oss i ett större sammanhang. Vi behöver utveckla strategier och arbetsformer för att säkerställa den biologiska mångfalden. Hänsyn måste tas till de olika sammanhang som arter, naturtyper och ekosystem finns inom.

Frågor:

Hur vill ditt parti göra för att säkerställa de mest värdefulla och akut hotade naturskogarna i Falu kommun?

Är ditt parti beredd att tillsätta en utredning som klargör de verkliga behoven av avsättning av mark och vatten för att säkerställa den biologiska mångfalden och dessutom göra en finansieringsplan för detta?

7. Cirkulär ekonomi

Vår nuvarande linjära ekonomi (råvara-produkt-avfall) är inte hållbar och kommer inte att fungera i en värld med tio miljarder människor. Med begreppet cirkulär ekonomi menas affärsmodeller där cirkulära kretslopp används snarare än linjära processer, och där avfall i princip inte ska behöva uppstå. En omställning i den riktningen kan anas, men för att den ska ta verklig fart behövs både förändrade styrmedel (lagar, skatter mm), entreprenörskap och förändrade attityder. En kommun kan göra en hel del för att stötta cirkulära affärsmodeller. Falu kommun har kommit en bra bit på väg, och mer är på gång! Här genomförs bl.a. just nu en förstudie för att identifiera tänkbara modeller för en kretsloppspark. Ett (av flera) alternativ som förts fram är att utveckla mottagningen av begagnade varor vid återvinningscentralen på Ingarvet. Med hjälp av en mottagningshall med sortering och lagerverksamhet skulle man sedan ha ett nära samarbete med dagens second hand-butiker som förhoppningsvis skulle få tillgång till fler produkter med högre kvalitet. Genom en välkomnande mottagningshall, som är det första besökaren möter när hen kommer in på återvinningscentralen, så ökar incitamentet för att lämna saker till återbruk istället för att slänga dem.

Frågor:

Hur ser ert parti på idén att bygga en mottagningshall med sortering och lagerverksamhet för att stötta återbruksbranschen?

Vilka andra sätt att främja en cirkulär ekonomi vill ert parti driva under nästa mandatperiod?

8. Regionalt, nationellt och europeiskt perspektiv

En kommun kan givetvis inte genomföra allt på egen hand. I strävan efter att nå ett visst miljömål tvingas en kommun ibland inse att det finns begränsad rådighet över verksamma åtgärder på lokal nivå. För att åstadkomma förändringar skulle det behövas åtgärder eller förändrade styrmedel på regional, nationell eller europeisk nivå, t.ex. administrativa styrmedel, ekonomiska styrmedel, information eller forskning.

Fråga: Finns det miljöfrågor som ert parti vill driva i Falu kommun, men där ni hindras av begränsningar på det regionala, nationella eller europeiska planet och där vi behöver försöka påverka rikspolitiken eller europapolitiken?